

LYNNYRD SKYNYRD

Etelän vapaat linnut

Janne Rönkkö

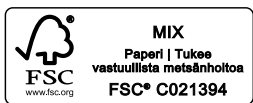
DOCENDO

Janne Rönkkö

Lynnyrd Skyynyrd

Etelän vapaat linnut

DOCENDO

Copyright © Janne Rönkkö ja Docendo 2023

Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-382-589-5

Painettu EU:ssa

Sisällys

Lynyrd Skynyrdin kaksi elämää	7
Bändikisoja ja nimenvaihdoksia.....	12
Pitkätukkia kurmuuttava liikunnanopettaja.....	33
Pakit yhdeksältä levy-yhtiöltä.....	39
Lipevä jenkki ottaa ohjat: debyyttialbumin aika	53
Kiertueella The Whon kanssa	65
Second Helping: noottia Neil Youngille	70
Nuthin' Fancy: kiirehditty kolmas askel.....	75
Gimme Back My Bullets: Ronnie haluaa kiivetä listoilla.....	83
One More from the Road: Skynyrd livenä lavalla.....	90
Street Survivors: ”Emme ole neljävitosten ammattilaisia”	95
Päivä, jona southern rock kuoli	100
Tauko 1977–1987	107
Oikeudenkäynti	121
1991: uuden Skynyrdin studiodebyytti	127
The Last Rebel: askel kohti hard rockia.....	135
Endangered Species: soittajia tulee ja menee	139
Twenty ja Edge of Forever: duettokumppani haudan takaa.....	145
Viimeiset albumit ja Rock and Roll Hall of Fame	150
Eroon etelävaltioiden lipusta	165
Perinne elää vahvana Jacksonvillessä.....	170
Lynyrd Skynyrd Suomessa.....	181
Puistoblues 1996 avasi ovet kaikkiaan seitsemälle Suomen-keikalle.....	183

Järvenpää 29.6.1996.....	199
Helsinki 1.10.1997.....	209
Oulu 8.6.2000.....	212
Kuopio 20.5.2009.....	219
Helsinki 21.5.2009.....	222
Tampere 22.2.2010.....	224
Helsinki 5.5.2015.....	227
Pate Mustajärvi: ”Anna kutini takaisin jäi piippuun”	232
Hannu Leidén löysi riffinsä Skynyrdin biisistä.....	242
Maria Hänninen: Rautalampi oli Rautalammilla hitti.....	247
”That is my song!” huusi Medlocke Ben Granfeltille	250
Sakke Koivula: Puolitettu komppi tekee southern rockin	259
Ari PK Kiipula: Van Zant -hattu arjessa ja juhlassa.....	264
Lähes 40 vuoden Skynyrd-taival	271
Kiitokset	276
Lynyrd Skynyrdin diskografia.....	279
Lähdeluettelo.....	298
Hakemisto.....	309
Viitteet.....	316

Johdanto

Lynyrd Skynyrdin kaksi elämää

Pudonnut lentokone on täynnä verisiä ja pitkätukkaisia hippejä.

Onnettomuuspaikalle ensimmäisten joukossa kiirehtinyt Dwain Easley ei voi uskoa silmiään, kun hän kurkistaa maahan syöksyneen lentokoneen sisälle. Rockyhtye Lynyrd Skynyrd on ollut matkalla Etelä-Carolinan Greenvillestä Louisianan Baton Rougeen, kun lentokoneesta loppuu polttoaine. Lentäjän yritys tehdä pakkolasku aukealle epäonnistuu.

Koneen 24 matkustajasta kuolee neljä: Lynyrd Skynyrdin laulaja Ronnie Van Zant, kitaristi Steve Gaines, taustalaulaja Cassie Gaines ja kiertuemanageri Dean Kilpatrick. Kuolonuhreja on kuusi, sillä myös lentäjä ja perämies menettävät henkensä. Suuremmalta tuholta välttyään, koska koneen hylky ei syty palamaan.

Oli lokakuun 20. päivän ilta vuonna 1977 Yhdysvaltojen Mississippissä. Lynyrd Skynyrd oli julkaissut uuden albuminsa Street Survivorsin vain kolme päivää ennen onnettomuutta. Kesällä 1976 bändiin liittynyt Steve Gaines oli tuonut lisävirtaa matkan varrella väsymystään, turhautumistaan ja sekoilemistaan yskineeseen yhtyeeseen. Kaikki lupaavat merkit vaihtuivat yhtyeen tuhoon sillä hetkellä, kun bändin

jäsenet ja henkilökunta nousivat lentokelvottomaan koneeseen.

Skynyrdillä oli takanaan reilun kymmenen vuoden sinnikäs taistelu, jonka aikana bändi raivasi tiensä Floridan Jacksonvillen pahamaineisesta länsiosasta kuuluisuuteen. Nyt yhtyeen taru oli lopussa: kukaan ei voinut korvata yhtyeen ehdotonta johtajaa Ronnie Van Zantia. Skynyrd jätti jälkeensä viisi studioalbumia ja yhden tuplaliven.

Kuitenkin loppu kesti vain kymmenen vuotta. Vuonna 1987 Lynyrd Skynyrd teki paluun kunnianosoituksena 1970-luvun kokoonpanolle ja ennen kaikkea onnettomuudessa kuolleille. Niin bändi kuin fanit olivat yhä yhtä mieltä: Ronnie Van Zantia ei voi kukaan korvata. Syyskuussa 1987 alkaneelle tribuuttikiertueelle löytyi kuitenkin laulajaksi joku, joka sopi erinomaisesti kunnioittamaan Skynyrdin muistoa: Ronnie Van Zantin pikkuveli Johnny Van Zant. Bändi teki varsinaisen comebackinsa 1991, kun uuden kokoonpanon ensimmäinen uusi albumi ilmestyi.

Jo lento-onnettomuus ja laulajan vaihtuminen tauon jälkeen isoveljestä pikkuveljeen tekevät Skynyrdin tarinasta ainutlaatuisen.

Mitä enemmän olen Skynyrdin tekemisiä selviteltyt, sitä vakuuttuneemmaksi olen tullut siitä, että näin paljon uskottomia juonenkäänteitä ei muiden bändien kokemuksista löydy. Jos joku yrittäisi keksiä Skynyrdin tarinan, se ehkä onnistuisi, mutta kukaan ei uskoisi moista todeksi. Skynyrd on viettänyt myös yllin kyllin paheellista bändielämää: televisiot ovat lentäneet ikkunoista ja monen hotellin ovi on mennyt säpäleiksi.

Skynyrdin tarina on täynnä ristiriitoja. Mikään ei ole itseltään selvää, eikä mikään välttämättä ole ensivaikutelman kaltaista. Tämä näkyy niin suurissa linjoissa kuin yksittäisissä

faktoissa. Yhteenottoja, väittelyjä, oikeudenkäyntejä, tappe-
luja tai vähintään vastakkaisia tulkintoja on riittänyt.

Peistä on vuosien varrella taitettu yhtyeen perustamis-
vuodesta, bändin jäsenten välisistä suhteista, viinasta, huu-
meista, fanien suhtautumisesta, bändituottojen jakamisesta,
naisista, Lynyrd Skynyrd -nimen käyttöoikeudesta ja musii-
kista. Tämä läpitunkeva ristiriitaisuus tekee bändistä mie-
lenkiintoisen. Toisaalta ristiriitojen takia yhtyeestä on vaikea
saada otetta, saati selvyyttä.

Skynyrdin musiikkiin liittyviä vastakohtaisuuksia voi löy-
tää yhdestä ja samasta kappaleesta, ja vielä monella tavalla.
Esimerkiksi Sweet Home Alabaman sanoitusta on pidetty
niin rasismia kannattavana kuin vastustavana kappaleena.
Keskustelu jatkuu loputtomasti, sillä kappaleen sanoittaja
Ronnie Van Zant ei ole enää kertomassa omia motiivejaan.
Skynyrdin konserttien lopetusbiisiksi vakiintunut Free Bird
taas kuvaa musiikin keinoin esittäjänsä luonnetta: herkkä ja
tunteellinen kappale muuttuu lopun hurjaksi kitararevitte-
lyksi, jossa ei jarrua paineta.

Yhtyeen ensimmäinen varsinainen manageri Alan Wal-
den kuvailee, että yhtyeen jäsenistä kehittyi rikollisia norkoi-
lijoita, joiden matkalaukut olivat täynnä kokaiinia. On jok-
seenkin uskomatonta, että yhtyeen 1970-luvun tuotanto on
kauttaaltaan tasokasta. Täydellisiä floppeja ei ole. Albumien
laadukkuus kertoo sekä kovasta työmoraalista että yhtyeen
johtajan Ronnie Van Zantin vaatimustasosta. Vaikka mopo
keuli ajoittain kohtuuttomasti, asialliset musiikkihommat
suoritettiin jotakuinkin kunnialla.

Skynyrdin levyjä on myyty yli 30 miljoonaa kappaletta.
Fanit käyvät edelleen loputonta väittelyä, onko nykyinen
kokoonpano kelvollinen käyttämään Lynyrd Skynyrd -nimeä.
Selvää on, että yhtye tullaan muistamaan ennen kaikkea 1970-

luvun tuotannostaan. Vaikka bändi on tehnyt comeback-
insa jälkeen vuodesta 1991 alkaen yhdeksän studioalbumia,
yhdestäkään ei voida puhua 1970-luvun levyjen kaltaisena
klassikkona.

Sen sijaan rahaa on tullut yhä ovista ja ikkunoista. Esi-
merkiksi vuonna 2018 Lynyrd Skynyrd tienasi Billboardin
mukaan 12,7 miljoonaa dollaria, josta kiertueiden osuus oli
9,6 miljoonaa.¹ Eniten tienanneiden artistien ja bändien jou-
kossa Skynyrd oli Billboardin listalla sijalla 38. Kovan keikka-
suosion takana on se, että bändi on soittanut keikoillaan pää-
asiassa 1970-luvun tuotantoa. Bändin jäsenten mukaan fanit
haluavat kuulla Sweet Home Alabaman ja Free Birdin kaltai-
sia klassikoita. Comebackin jälkeen teytyjen levyjen kappaleet
eivät niinkään kiinnosta faneja.

Skynyrdin merkitys southern rockin kehitykselle ja suo-
siolle on kiistämätön. Yhtye paalutti southernin kehityksen
pitkälti brittirockiin pohjautuvaan suuntaan. Ennen Skynyrdiä
levyttämään ehtineet etelän bändit lähestyivät southernia
selvästi eri lähtökohdista: Allman Brothers Band etsi ilmaisu-
keinoja musiikkiinsa jazzjammailusta, Wet Willie soulista ja
Marshall Tucker Band countrysta.

Skynyrdille tärkeitä vaikutteiden antajia olivat brittibän-
dit. Jäsenet ovat useaan otteeseen myöntäneet, että muiden
muassa Beatles, Rolling Stones, Yardbirds ja Free antoivat rut-
kasti vaikutteita oman musiikin tekemiseen. Toki Skynyrdin
musiikissa kuuluvat myös etelässä alkunsa saaneet country,
blues ja rock and roll.

1960-luvun lopulta alkaen brittibändien vaikutteet jalos-
tuivat entisestään Floridassa ja Georgiassa sekä muissa USA:n
etelävaltioissa, kun paikalliset bändit lisäsivät omat maus-
teensa soppaan. 1970-luvulta nykypäivään asti southern
rockin vaikutteet ovat kulkeutuneet takaisin Eurooppaan, ja

varsin vahvasti myös Suomeen. Esimerkiksi Popedan Pate Mustajärvi, Havana Blackin Hannu Leidén, Melrosen Mika Tuokkola eli Tokela ja Gringos Locosissa uransa aloittanut Ben Granfelt ovat Skynyrdinsä kuunnelleet.

Maaliskuun 5. päivänä 2023 Lynyrd Skynyrdin alkuperäisen kokoonpanon viimeinen jäsen, kitaristi Gary Rossington kuoli. Vaikka klassinen kokoonpano on poissa, musiikki elää, monen mielestä ikuisesti. Bändi kiertää Rossingtonin kuoleman jälkeen uusien miesten voimin ympäri Yhdysvaltoja. Kun bändi joskus lopettaa, Skynyrd jää historiaan Allman Brothers Bandin rinnalla maailman suosituimpana southern rock -yhtyeenä.

Bändikisoja ja nimenvaihdoksia

Saamme kiittää Lynyrd Skynyrdin syntymisestä baseball-ottelun palloa.

Virallisen bändihistorian mukaan tuo pallo lähti matkalleen kesällä 1964 Yhdysvalloissa, Floridan Jacksonvillessä. Mailaa heilutti 16-vuotias The Green Pigs -joukkueen Ronnie Van Zant, jonka yhtenä haaveena oli tulla baseball-ammattilaiseksi.

Ammattilaisiksi haluaville sattuu virheitä. Nyt tuosta virheestä sai kärsiä katsoja: 13-vuotias Robert ”Bob” Burns oli tullut katsomaan vanhempien poikien ottelua yhdessä kavereinsa, 12-vuotiaan Gary Rossingtonin kanssa.

Yhtyeen perustamiseen olennaisesti vaikuttaneesta tapahtumasta on kaksi toisistaan poikkeavaa versiota.

Van Zantin ja Rossingtonin mukaan pallo osui suoraan Burnsin päähän, ja hän otti välittömästi lukua. Lyöjäparka säikähti, että pallon tyrmäämäksi joutunut Burns kuoli saman tien.

Dokumenttielokuvassa *If I Leave Here Tomorrow* Gary Rossington palasi tapahtumapaikalle Ronnie Van Zantin pikkuveljen Johnny Van Zantin kanssa.

”Ronnie löi pallon suoraan Bob Burnsin otsaan. Kaikki ryntäsivät katsomaan. Luultiin, että hän oli kuollut”, Rossington muisteli.²

Burns kertoi asiasta toisella tavalla. ”Pallo tuli suoraan kohti. Käännyin ja koetin väistää. Se osui lapaluuhun ja iski ilmat pihalle. Gary väitti, että pallo osui päähäni. Ehkä olisi pitänyt osuakin.”

Osuman jälkeen Ronnie Van Zant kiirehti paikalle ja huomasi helpotuksekseni, että Burns oli hengissä. Anteeksipyyntöjen jälkeen poikien juttu alkoi luistaa välittömästi. Pian osoittautui, että baseballin lisäksi nuorilla oli myös muita yhteisiä kiinnostuksen kohteita.

Rossington soitti kitaraa ja Burns paukutti rumpuja. Vaikka Van Zant oli heitä 3–4 vuotta vanhempi, kaksikko pyysi uuden kaverinsa laulamaan Burnsien vanhempien autotalliin.

Baseball-pallon väärä lentorata oli saattanut yhteen kolme Lynnyrd Skynnyrdin tulevaa jäsentä.

Rossingtonin mukaan ensimmäinen yhdessä treenattu kappale oli The Rolling Stonesin versio Time Is on My Sideda. Tosin Stones levytti kappaleen ensimmäisen kerran kesäkuussa 1964, ja single ilmestyi USA:ssa vasta syyskuussa 1964. Jos Rossington muistaa asian oikein, kesällä 1964 kolmikko on voinut harjoitella korkeintaan Time Is on My Siden alkuperäistä versiota, joka ilmestyi lokakuussa 1963.

Innokkaat muusikonalut suoriutuivat ilmeisen hyvin ensimmäisistä harjoituksistaan, koska he päättivät perustaa saman tien bändin. Vain laulajan, kitaristin ja rumpalin varaan rakennettu yhtye oli poikien mielestä kuitenkin liian pieni vakavasti otettavaksi yhtyeeksi. Alkoi uusien soittajien haravointi.

Samoilla seuduilla asuva Allen Collins oli kolmikosta nuorinta Rossingtonia vielä 7,5 kuukautta nuorempi. Ikä ei kuitenkaan ollut kynnyksikysymys, sillä Collinsilla kerrottiin olevan todella hyvät soittovälineet. Kolmikko päätti lähteä etsimään Collinsia.

Uusi jäsen ehdokas löytyi, mutta nähdessään Van Zantin ajavan autolla kohti Collins lähti pyörällään karkuun metsään. Lopulta pelästynyt kitaristi löytyi piilosta puusta. Collins oli luullut, että Van Zant ja Burns olivat aikeissa hakata hänet jostakin syystä. Nyrkin sijasta tarjolla oli paikka bändissä. ”Pyysimme Allenia laskeutumaan puusta ja tulemaan yhtyeeseen”, Rossington muisteli.³

Kun basistiksi löytyi Larry Junstrom, Lynyrd Skynyrdin ensimmäinen esiversio oli koossa.

Tämä on virallinen versio tapahtumista kesältä 1964. Esimerkiksi Marley Brantin kirjassa *Freebirds – The Lynyrd Skynyrd Story* todetaan, että ensimmäinen keikka olisi ollut jo syksyllä 1964, jolloin yhtye olisi käyttänyt nimeä Noble Five.

Virallisen bändihistorian rummuttama perustamisvuosi 1964 on kuitenkin väärä: Van Zant, Rossington, Collins ja Burns löysivät toisensa vasta kaksi vuotta myöhemmin, kesällä 1966. Tämän puolesta puhuu muun muassa Larry Steele, joka oli Allen Collinsin bändikaveri The Mods -yhtyeessä. Vuoden 1964 kesällä 12-vuotias Collins teki Steelen mukaan jotain aivan muuta kuin oli liittymässä Ronnie Van Zantin johtamaan yhtyeeseen. Steele kertoo soittoharastuksen alkua ajoista kirjassaan *As I Recall... 1964–1987*.

Vuoden 1964 heinäkuussa Allen Collins täytti 12 vuotta. Saman vuoden syksyllä hän perusti James Ricen, Larry Steelen ja Donnie Ulshin kanssa The Mods -yhtyeen.

”Tapasimme kaikki iltapäivällä Jamesin luona. Pimeän tullessa olimme päättäneet kutsua itseämme The Modsiksi. Nimi tuli hyvin pukeutuneista englantilaisista nuorista ja heidän kulttuuristaan. Olimme lukeneet modeista Tiger Beat -lehdestä. Meillä oli kolmen kappaleen ohjelmisto: Louie Louie, Wipeout ja Green Onions. Täältä me tulemmel!” Larry Steele muisteli.⁴

The Modsin perustamisesta vajaa vuosi myöhemmin, 8. toukokuuta 1965, Ronnie Van Zant näki The Rolling Stone-
sin esiintyvän Jacksonville Coliseumilla. Tuo päivä muutti
Van Zantin elämän: hän alkoi hahmottaa, mitä halusi tehdä
ja saavuttaa.

Van Zant liittyi laulajaksi The Squiresiin, joka muutti pian
nimensä: Van Zantista tuli Us-nimisen bändin jäsen. The Squi-
resin ja Usin kitaristi Rick Doeschler kertoo, että yhtye perus-
tettiin vuoden 1965 alussa Lake Shore Junior High Schoolissa
Jacksonvillessä. Squiresissa soittivat tuolloin Doeschlerin
lisäksi kitaristi ja laulaja Taylor Corse, rumpali Steve Rosen-
bloom ja basisti Jimmy Parker.

Vuonna 1950 syntynyt Rick Doeschler aloitti kitaransoi-
ton 14-vuotiaana. Squires alkoi soittaa bileissä heti perusta-
misensa jälkeen vuoden 1965 alkupuolella. ”Kukaan bändin
jäsenistä ei ollut kovin musikaalinen. 1960-luvulla Jackson-
villessä oli kyllä bändejä, mutta ystäväni eivät kiinnittäneet
niihin paljon huomiota. Kaikki muuttui, kun Beatles esiintyi
Ed Sullivan Show’ssa vuonna 1964. Tuolloin koko maa katsoi
ohjelmaa. Ensimmäisen esityksen jälkeen kaikki kaverit halu-
sivat ostaa kitaran ja olla mukana bändissä. Samalla kaverit
alkoivat kasvattaa hiuksiaan pidemmäksi, ja niin tein minä-
kin”, Doeschler sanoo.⁵

Ronnie Van Zantin tyttöystävä Nadine Inscoc istui kou-
lussa Doeschlerin vieressä luonnontieteiden tunnilla. ”Eräänä
päivänä Nadine sanoi, että hänen poikaystävänsä oli kuullut
meidän soittavan juhlissa ja että hän haluaisi tulla laulajaksi
bändiimme”, Doeschler muistelee.

Koe-esiintymisen jälkeen asia oli selvä. ”Hän kuulosti
hyvältä. Kun minä ja Taylor emme oikein osanneet laulaa
emmekä pitäneetkään siitä, sanoimme Van Zantille, että hän
voi tulla bändiimme.”

Doeschler ei muista varmasti Van Zantin koskaan uhonneen, että tämä olisi yhtyeen uusi laulaja. Tulkinnat siitä, että Van Zantin uhkaava olemus olisi saanut bändin jäsenet ottamaan uuden laulajan yhtyeeseen turpiin saamisen välttämiseksi, ovat todennäköisesti vuosien aikana muodostunutta myyttiä.

”On mahdollista, että Van Zant sanoi nuo sanat minulle ensimmäisessä tapaamisessamme, mutta en vain muista. Ronnie ei koskaan ollut meille kova, ilkeä tai millään muullakaan tavalla kiusaajatyypinen kaveri. Emme koskaan nähneet sitä puolta hänestä. Tulimme kaikki hyvin toimeen”, Doeschler viittaa Van Zantin myöhemmin syntyneeseen maineeseen kovanyrkkinenä tappelijana.

Larry Steelen tavoin Rick Doeschler on varma, että Lynyrd Skynyrdin ensimmäistä esiastetta ei perustettu kesällä 1964, kuten virallisen bändihistorian mukaan tapahtui. Se olisi ollut mahdotonta jo senkin takia, että Doeschler haarukoi Van Zantin Squiresiin liittymisen ajankohdaksi vuoden 1965 maalisi- tai huhtikuun.

”Minulta on kysytty monta kertaa, milloin Ronnie Van Zant liittyi Squiresiin. Miettiessäni asiaa muistin, että Ronnie ja minä menimme yhdessä Rolling Stonesin konserttiin Jacksonvillessä. Olimme siis tuttuja jo hieman ennen konserttia. Rolling Stones soitti vanhassa Jacksonville Coliseumissa 8. toukokuuta 1965, ja siksi Ronnien on täytynyt liittyä Squiresiin ennen tuota päivämäärää”, Doeschler sanoo.

Doeschler halusi nähdä ennen kaikkea Brian Jonesin, Van Zant taas oli Mick Jaggerin ihailija. Stonesin konsertti vaikutti vahvasti nuoriin muusikonalkuihin: keikan jälkeen Van Zant oli innostunut löytämään omalle bändilleen lisää kappaleita ja soittamaan yhä useammassa paikoissa.

The Squires ja Us soittivat vain coverversioita suosituista kappaleista. Pääasiassa kappaleet tulivat brittibändeiltä: kovia nimiä olivat Rolling Stones, The Kinks, The Animals, The Hollies ja Gerry & The Pacemakers.

”Van Zant tai kukaan muukaan bändin jäsenistä ei tuolloin kirjoittanut omia kappaleita. Meillä ei ollut tuolloin aavistustakaan, että Ronniesta tulisi suuri tähti jonakin päivänä. Kaikki olivat tuolloin keskittyneet brittiläisiin bändeihin”, Doeschler muistelee.

The Mods -yhtyeen Larry Steelen muistin mukaan toukokuun lopussa 1966 The Mods ja Us kohtasivat Battle of the Bands -kisassa toista kertaa. Steele kirjoittaa muistelmissaan, että tätä ennen bändit ottivat vastaavassa kilpailussa toisistaan mittaa saman vuoden maaliskuussa. Tuolloin järjestetyssä ensimmäisessä Battle of the Bandsissa Van Zant ei Steelen mukaan ollut vielä Usin edeltäjäbändin The Squiresin kokoonpanossa.

Battle of the Bands -kilpailun järjestäjänä oli poikien koulu Lake Shore Junior High School. Voittajalle ei ollut luvassa maineen ja julkisuuden lisäksi varsinaista palkintoa.

18. maaliskuuta 1966 pidetyssä bändikilpailussa The Mods soitti ensimmäisenä. Setissä oli Beatlesin, Rolling Stonesin, Animalsin ja Byrdsin kappaleita. ”Koko juttu tuntui olevan ohi hetkessä. Kaikki hurrasivat ja taputtivat meitä selkään. Oli mukavaa kuulla, kun meille kerrottiin, kuinka mahtavia olimme. Meistä vain James oli tyytyväinen esitykseemme”, Steele kertoi.⁶

The Squiresin esityksen jälkeen oli vuorossa äänestys. Steele muisteli, että The Modsin jäsenet eivät uskoneet bändin mahdollisuuksiin menestyä. ”Olin melko vakuuttunut siitä, että Mods ei missään nimessä voittaisi tätä kisaa. Donnie

ja Allen ajattelivat pitkälti samalla tavalla. Donnie heittäytyi hyvin puheliaksi, Allen ei puhunut sanaakaan. Tuntui kuin he olisivat yhtäkkiä vaihtaneet persoonallisuuksia.”⁷

Kun tulokset tulivat, Steele ei voinut käsittää tapahtunutta: The Mods julistettiin voittajaksi.

Huhtikuun puolivälissä 1966 Lake Shore Junior High School julkisti, että tulossa on toinen Battle of the Bands -tapahtuma, jossa vastakkain olisivat The Mods ja entinen The Squires. Bändi oli saanut vastikään uuden nimen Us ja uuden laulajan Ronnie Van Zantin.

Virallinen Lynyrd Skynyrd -historia tosin kertoo tämän tapahtuneen kaksi vuotta aiemmin: Van Zant oli virallisen historian mukaan kuullut vuoden 1964 keväällä muutamien koulukavereidensa perustaneen bändin. Hän meni koe-esiintymiseen ja ilmoitti välittömästi olevansa Usin uusi laulaja.

”Ensimmäisen kerran kuulin uudesta laulajasta tyttöystävältäni. Hän sanoi, että heillä on laulajana joku uusi kaveri, joka asuu lähellä minua. Laulaja on nimeltään Ronnie Van Zant, tai jotain sinne päin. Tämä tieto tuli kuin isku lapiolla päähän. Vaikka nimi oli minulle hyvin tuttu, en ollut koskaan aiemmin kuullut hänen liittyvän millään tavalla musiikkiin. Tiesin vain Van Zantin maineen kovana katutappelijana. Kuulemani perusteella olin vakuuttunut, että hän oli ilkeimän mahdollinen paskiainen ikinä. Mutta laulaja? Ei hän voi millään olla sama mies”, Larry Steele muisteli.⁸

Toinen Battle of the Bands oli Steelen mukaan vuorossa 27. toukokuuta 1966. Voittajalle oli luvassa keikka koulun juhlissa kesäkuun alussa.

”Sain viestin, että Ronnie Van Zant haluaa tavata koulun jälkeen. Ajattelin, että ehkä tämä kaveri on hieman sekaisin sen suhteen, kuinka tämä bändikisa toimisi. Minua epäilytti,

mutta tietysti suostuin tapaamaan hänet. Kaiken kuulemani jälkeen odotin hirviötä: suurta ja rumaa tappajaa.”

Kun Steele tapasi Van Zantin, ennakoarviot pitkästä ja vanterasta tappajasta osoittautuivat vääriksi. Tapaaminen oli kaikin puolin miellyttävä. Jossakin vaiheessa Steele tunnusti olleensa yllättynyt siitä, että Van Zant on bändissä laulajana. Hän kysyikin Van Zantilta, oliko hän pitkään pohtinut laulajaksi ryhtymistä.

”Hän vastasi tajunneensa noin vuosi sitten, että hänen täytyy laulaa. Tämä jäi mieleeni. Ei siksi, että se oli vaikuttava vastaus, vaan siksi, että se oli omaperäinen, jotain, mitä en ollut koskaan aiemmin kuullut. Kun useimmat kaverit olisivat sanoneet haluavansa laulajaksi tai kitaristiksi, Ronnie sanoi, että hänen täytyi laulaa.”⁹

Myös Steelen kertomuksen perusteella Van Zantin päätyminen laulajan uralle ajoittuu kevääseen 1965.

Kun The Mods tuli ensimmäisenä lavalle toisessa Battle of The Bands -tapahtumassa, oli tupaten täynnä olevassa koulun ruokalassa sähköä ilmassa. The Mods aloitti Chuck Berryn Around and Aroundin Stones-versiolla. Samoin kuin ensimmäisessä bändikisassa, setissä oli Stonesin kappaleiden lisäksi Beatlesin, Animalsin ja Byrdsin kappaleita.

Steelen mukaan keikka oli melko virheetön. Kun The Mods sai urakkansa päätökseen, monet opiskelijat olivat jo valmiina äänestysjonossa. Tämä oli Steelen mielestä hyvä merkki: hän ajatteli, että Van Zantin bändi Us saa vain jämä-äänät. ”Saimme tietää, että Us-kitaristi Taylor Corsella oli ongelmia vahvistimensa kanssa. Lainasimme heille yhden omamme, ja lyhyen viivästyksen jälkeen Us astui lavalle. Aivan kuten mekin, he soittivat melko virheettömästi.”¹⁰

Vaikka The Mods luotti menestykseensä, muutamat asiat alkoivat huolestuttaa bändin jäseniä. Van Zantin pahan pojan

imago näytti vetoavan vahvasti varsinkin paikalla olleisiin tyttöihin. Modsin jäsenet uskoivat kuitenkin yhä mahdollisuksiinsa kuitata myös tämän kilpailun voitto.

Usin viimeinen kappale nujersi The Squiresin. ”Vaikka en voi muistaa kaikkea, mitä Us soitti, en koskaan unohda kappaletta, jonka he soittivat lopuksi. Kun he aloittivat Sloop John B:n katsoin bändiäni ja tiesin hävinneeni. Minulle tuli yhtäkkiä huono olo, kun tajusin, että heillä oli ässä hihassa. He olivat selvästi meitä ovelampia soittamalla kappaleen, jonka kaikki tunsivat. He soittivat oman suosikkinsa sijaan yleisön suosikin, joka oli myös senhetkinen Top 10 -hitti. Asiaa pahensi sekin, että he soittivat sen hyvin”, Steele harmitteli.¹¹

Us voitti Battle of The Bands -kilpailun. Molemmat bändikilpailut hämmensivät The Modsin Larry Steelea. Hän kertoi ihmetelleensä niin ensimmäisen kilpailun voittoja kuin toisen kilpailun tappiota. Steele katsoi, että kummassakaan kilpailussa bändeillä ei ollut suurta eroa.

”Sloop John B:n valitseminen lopetuskappaleeksi oli kuitenkin loistava liike heidän puoleltaan, ja epäilen vahvasti, että Ronniella oli siinä sormensa pelissä. Kuten olen monta kertaa saanut huomata vuosien varrella, Ronniella oli luontainen kyky valita oikea kappale ja oikea aika esittää se.”¹²

Beach Boys oli julkaissut vanhasta kansanlaulusta Sloop John B:stä oman versionsa singlenä 21. maaliskuuta 1966. Kappale oli mukana mukana Beach Boysin klassikkoalbumilla Pet Sounds, joka julkaistiin 16. toukokuuta, vain 12 päivää ennen bändikilpailua.

Ronnie Van Zant oli aistunut aivan oikein, että päivän kovan hitin soittaminen tekee vastustajasta selvää jälkeä. Jo tässä vaiheessa Van Zantin kilpailuhenki ja muiden bändien soittaminen suohon tuli korostetusti esille. Tämä voimistui ja vahvistui tulevina vuosina.

Lynnyrd Skynnyrd on southern rockin kovin, jäljitellyin ja fanitetuin bändi, joka on myynyt yli 30 miljoonaa levyä. Bändin esikoisalbumin 50-vuotisjuhlan kunniaksi ilmestyy ensimmäinen suomenkielinen kirja Etelän vapaista linnuista.

Seitsemän kertaa Suomessakin esiintyneen bändin ura on ollut kaikkea muuta kuin tasaista myötätuulta. Tylt pakit yhdeksältä levy-yhtiöltä, läpimurto ja sitten kolme bändin jäsentä surmannut lento-onnettomuus lokakuussa 1977. Kymmenen vuoden tauon jälkeen bändi nousi tuhkasta ja sittemmin kolmen kitaran voimin juurevan rockin kesto-tähdeksi, vaikka tuoni on niittänyt soittajistoa.

Tätä kirjaa varten on haastateltu kymmeniä ihmisiä, bändin lähipiiriä ja faneja bändin synnyinsijoilla ja Suomessa. Uskomaton tarina on kyllästetty lukemattomilla yksityiskohdilla ja knoppitiedolla, jotka tarjoavat uutta ihmeteltävää piintyneimmällekin southern rock -fanille.

Millaisen perinnön Lynnyrd Skynnyrd jättää? Kadehdittavan albumikatalogin lisäksi ainakin lukemattomia Sweet Home Alabamaa ja Free Birdiä veivaavia coverbändejä mutta myös musiikinlajin, joka ilman Lynnyrd Skynnyrdiä olisi paljon vähemmän suosittu.

Janne Rönkkö (s. 1967) on toimittaja ja parantumaton Lynnyrd Skynnyrd -fani, joka omistaa kaikki bändin levyt, on nähnyt sen 12 kertaa keikalla ja viimeksi kiertänyt bändin kotikonnut Syvässä Etelässä tämän kirjan vuoksi.

Kuva: Kimmo Rauatmaa

**Kannet Juho Juntunen
ISBN 978-952-382-589-5
78.99
docendo.fi**